

25 idei na 25-lecie wolności

Podsumowanie profesor UW Dominiki Maison (1/2)

Jakie wydarzenia społeczne, polityczne czy gospodarcze były najważniejsze dla Polaków w ciągu ostatnich 25 lat? Na to pytanie odpowiedziało badanie zrealizowane na zlecenie Centrum Adama Smitha przez Ogólnopolski Panel Badawczy Ariadna na próbie 1013 dorosłych Polaków w wieku powyżej 18 roku życia. Wyniki tego badania są dla wielu osób zaskakujące.

Na pierwszym miejscu, spośród wszystkich ocenianych wydarzeń, Polacy za zdecydowanie najważniejsze uznali wejście Polski do NATO w 1999 roku – aż 51% dorosłych Polaków wskazało to jako najważniejsze wydarzenie Polski ostatnich 25 lat. Wielu polityków, dziennikarzy i innych „specjalistów od Polski” buntuje się – jak to? przecież było wiele ważniejszych wydarzeń! Jednak pamiętajmy, że wyniki te pokazują to co pozostało w głowach większości zwykłych, przeciętnych Polaków, a nie specjalistów.

Warto chwilę się zastanowić dlatego to właśnie wydarzenie najwięcej Polaków uznało za najważniejsze w ciągu ostatnich 25 lat. Wynik ten może świadczyć po pierwsze o tym, że kwestie bezpieczeństwa są dla Polaków najważniejsze. Myślę jednak, że na postrzeganie tego wydarzenia jako aż tak ważnego dla Polski miało wpływ wiele innych czynników, bardziej o charakterze psychologicznym. Po pierwsze dla wielu było to wydarzenie o znaczeniu symbolicznym – był to moment przełomowy, kiedy w Polsce zakończył się jeden okres – opresji i zależności od Związku Radzieckiego, a zaczął drugi – otwartości na świat, czas zmian i nadziei na dalsze zmiany. Była to chwila na tyle istotna dla Polaków, że wydarzenie to jako ważne wskazało aż 37% osób poniżej 24 roku życia, czyli tych, których wtedy jeszcze nie było na świecie. Wynik ten może też być skutkiem tzw. efektu świeżości – w pamięć często najsilniej zapada nam to co jest pierwsze, a niekoniecznie najważniejsze z obiektywnego punktu widzenia.

Podsumowanie profesor UW Dominiki Maison (2/2)

Interesujące jest również przyjrzenie się oddzielnie rankingowi wydarzeń wskazywanych jako najważniejsze dla Polaków w trzech kategoriach: politycznej, gospodarczej i społecznej. W rankingu najważniejszych wydarzeń politycznych ostatnich 25 lat Polski pojawiają się na pierwszych 5 miejscach wydarzenia z początków tych zmian, jak Okrągły Stół czy wybór Lecha Wałęsy na prezydenta. Pokazuje to, jak bardzo, to co działo się wtedy w Polskiej polityce miało znaczenie powszechne, było ważne dla większości Polaków – po prostu Polska żyła tymi wydarzeniami. Jak widać, to co dzieje się obecnie w polityce ma zdecydowanie mniejsze znaczenie. Przemyka często niezauważane i nierozumiane przez większość ludzi.

W przeciwieństwie do wydarzeń politycznych, w obszarze wydarzeń gospodarczych, zdecydowanie jako najważniejsze zostało uznane wydarzenie świeże, sprzed 2 lat – podniesienie wieku emerytalnego. To wydarzenie jako najważniejsze wskazało 41% Polaków. W obszarze wydarzeń społecznych wskazane zostały trzy wydarzenia: katastrofa smoleńska (41%), koniec pontyfikatu i śmierć Jana Pawła II (38%) oraz akcesja Polski do Unii Europejskiej (32%). Interesujące, że w przypadku tych wydarzeń ich znaczenie jest uniwersalne, są one uznawane za ważne niezależnie od płci, wieku, poglądów politycznych czy poziomu zaangażowania w życie religijne.

Podsumowanie Anny Gołębickiej z Centrum im. A. Smitha (1/2)

Przeprowadzone badanie, jest zwierciadłem Polskich 25 lat Wolności. Pokazuje co najbardziej nas intrygowało, czym żyliśmy i co było, i wciąż jest dla nas ważne. 25 idei i wydarzeń politycznych społecznych i gospodarczych wskazanych jako najistotniejsze przez respondentów jest zwierciadłem naszych czasów i postaw wobec oraz po 25-ciu latach wolności.

Żaden z obszarów (polityka, gospodarka, społeczeństwo) nie okazał się szczególnie dominujący. Badanych Polaków w podobnej proporcji zajmowały kwestie polityczne, gospodarcze, społeczne.

Nie mamy krótkiej pamięci na liście „25” badani Polacy tak samo chętnie uznawali za najistotniejsze idee i wydarzenia sprzed lat, jak i rozgrzewające opinię publiczną w ostatnich latach i miesiącach.

Bardzo interesują nas zarówno wydarzenia, które zmieniły nasze życie jako narodu i społeczeństwa jak i te, które będą miały wpływ na nas w wymiarze jednostek, jakimi są chociażby podniesienie wieku emerytalnego czy Reforma emerytalna i powstanie OFE z 1998 roku.

Podsumowanie Anny Gołębickiej z Centrum im. A. Smitha (2/2)

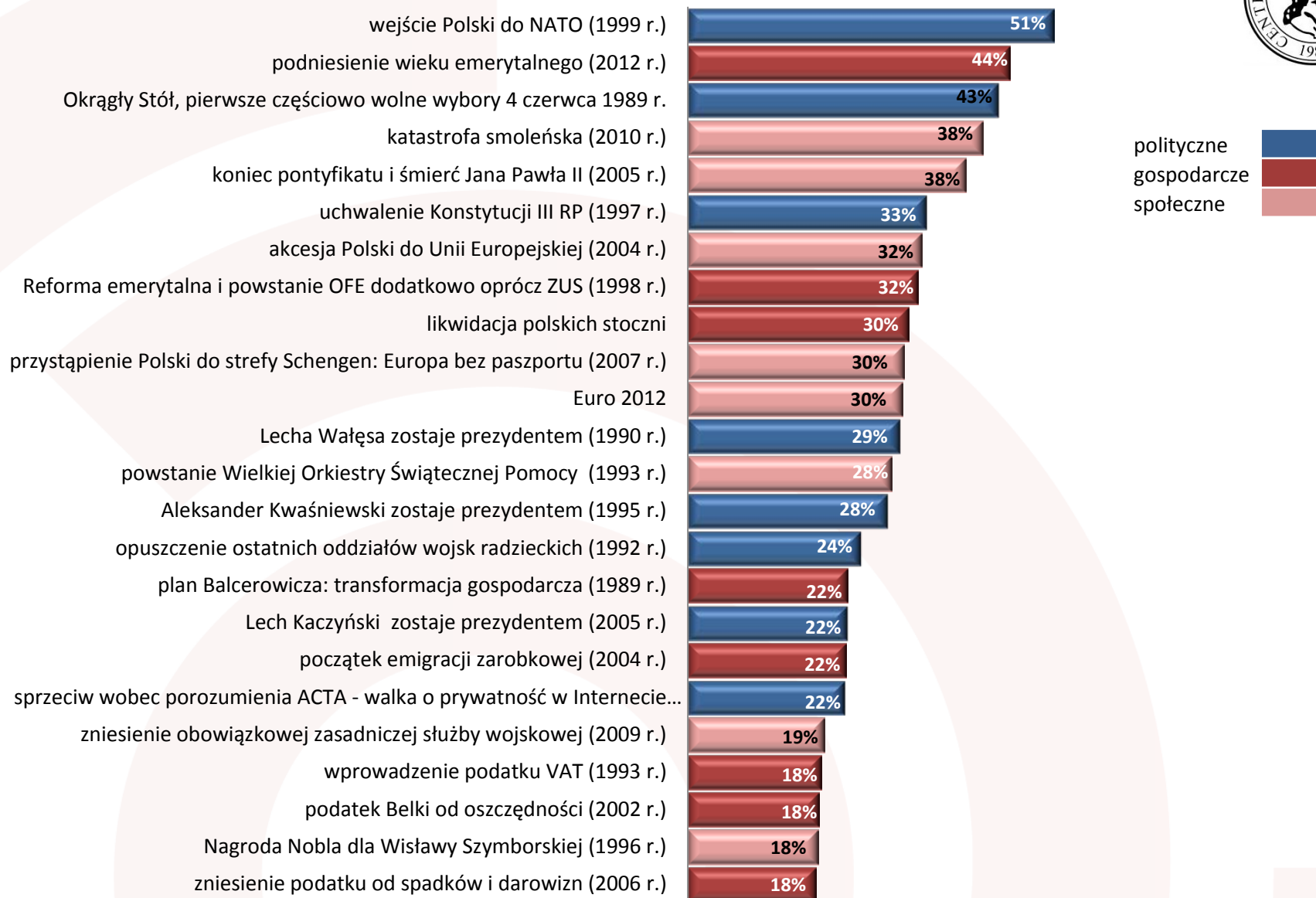
Bardzo zwracamy uwagę na redystrybucyjną rolę państwa a mówiąc prościej na to co zabiera i oddaje nam państwo. Wśród wskazywanych jako najważniejsze 25 idei aż 3 dotyczą kwestii związanych z podatkami i 2 emerytur.

Jesteśmy społeczeństwem wolności. Potwierdza to doskonały wynik nie tylko Okrągłego Stołu ale i to, że na znaczących pozycjach znalazło się przystąpienie Polski do strefy Schengen i podróże bez paszportu, jak i sprzeciw przeciwko porozumieniu ACTA, które wskazywali zdecydowanie młodzi ludzie.

Symbolami ostatnich 25 lat są dla nas ludzie. Bardzo istotnym wydarzeniem był koniec pontyfikatu i śmierć Jana Pawła II, ale też objęcie prezydentury przez kolejnych prezydentów Lecha Wałęsę, Aleksandra Kwaśniewskiego, Lecha Kaczyńskiego.

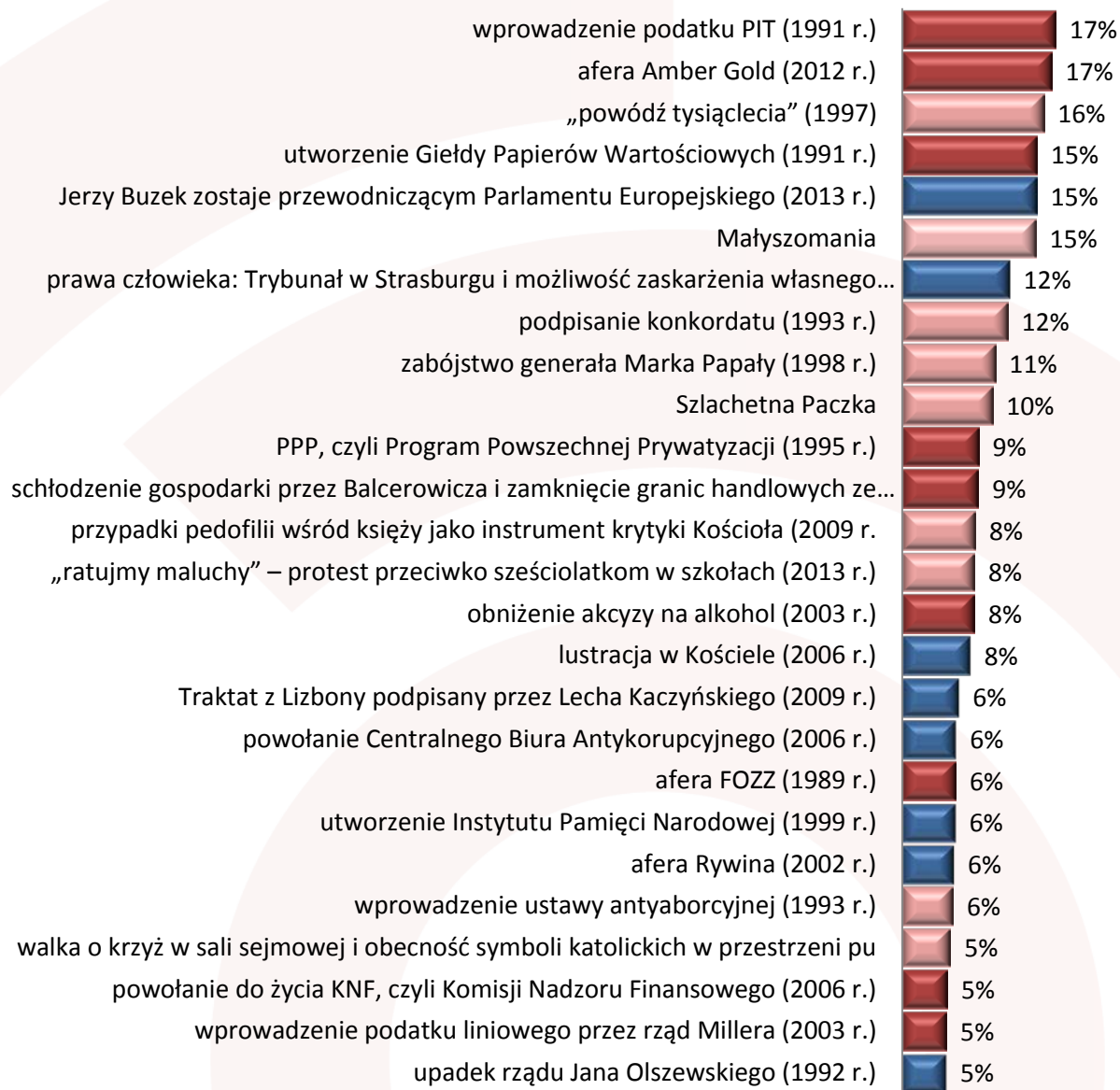
Ranking 1/3 (Które wydarzenia były Twoim zdaniem najważniejsze?)

Odpowiadający: wszyscy badani (n=1013)

Pomiar został przeprowadzony w dniach 8 – 12 października 2014 roku metodą CAWI na ogólnopolskiej próbie Polaków liczącej N=1013 osób dobranych z panelu Ariadna. Próba losowo-kwotowa. Kwoty dobrane wg reprezentacji w populacji Polaków w wieku 18 lat i więcej dla płci, wieku, wykształcenia i wielkości miejscowości zamieszkania. Wyniki ważone do preferencji wyborczych wg sondażu przedwyborczego przeprowadzonego przez TNS Polska w dniach 5-9 września 2014 roku techniką wywiadów bezpośrednich wspomaganych komputerowo na ogólnopolskiej, reprezentatywnej próbie 970 mieszkańców Polski w wieku 18 i więcej lat. (3% estymowany maksymalny błąd szacunku dla prób losowych, przy założonym 95% współczynniku ufności)

Ranking 2/3 (Które wydarzenia były Twoim zdaniem najważniejsze?)

polityczne
gospodarcze
społeczne

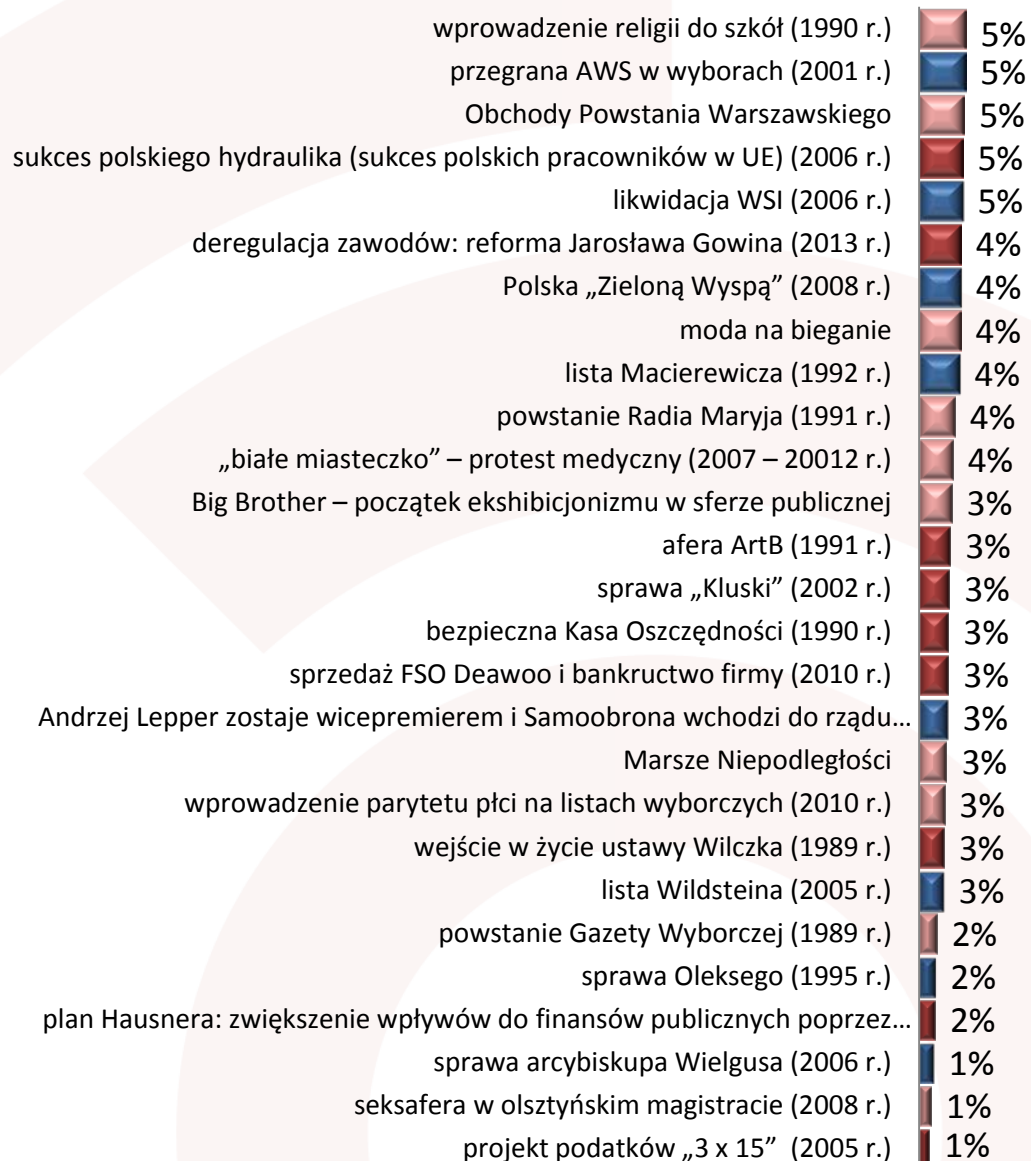

Odpowiadający: wszyscy badani (n=1013)

Pomiar został przeprowadzony w dniach 8 – 12 października 2014 roku metodą CAWI na ogólnopolskiej próbie Polaków liczącej N=1013 osób dobranych z panelu Ariadna. Próba losowo-kwotowa. Kwoty dobrane wg reprezentacji w populacji Polaków w wieku 18 lat i więcej dla płci, wieku, wykształcenia i wielkości miejscowości zamieszkania. Wyniki ważone do preferencji wyborczych wg sondażu przedwyborczego przeprowadzonego przez TNS Polska w dniach 5-9 września 2014 roku techniką wywiadów bezpośrednich wspomaganych komputerowo na ogólnopolskiej, reprezentatywnej próbie 970 mieszkańców Polski w wieku 18 i więcej lat. (3% estymowany maksymalny błąd szacunku dla prób losowych, przy założonym 95% współczynniku ufności)

Ranking 3/3 (Które wydarzenia były Twoim zdaniem najważniejsze?)

polityczne
gospodarcze
społeczne

Odpowiadający: wszyscy badani (n=1013)

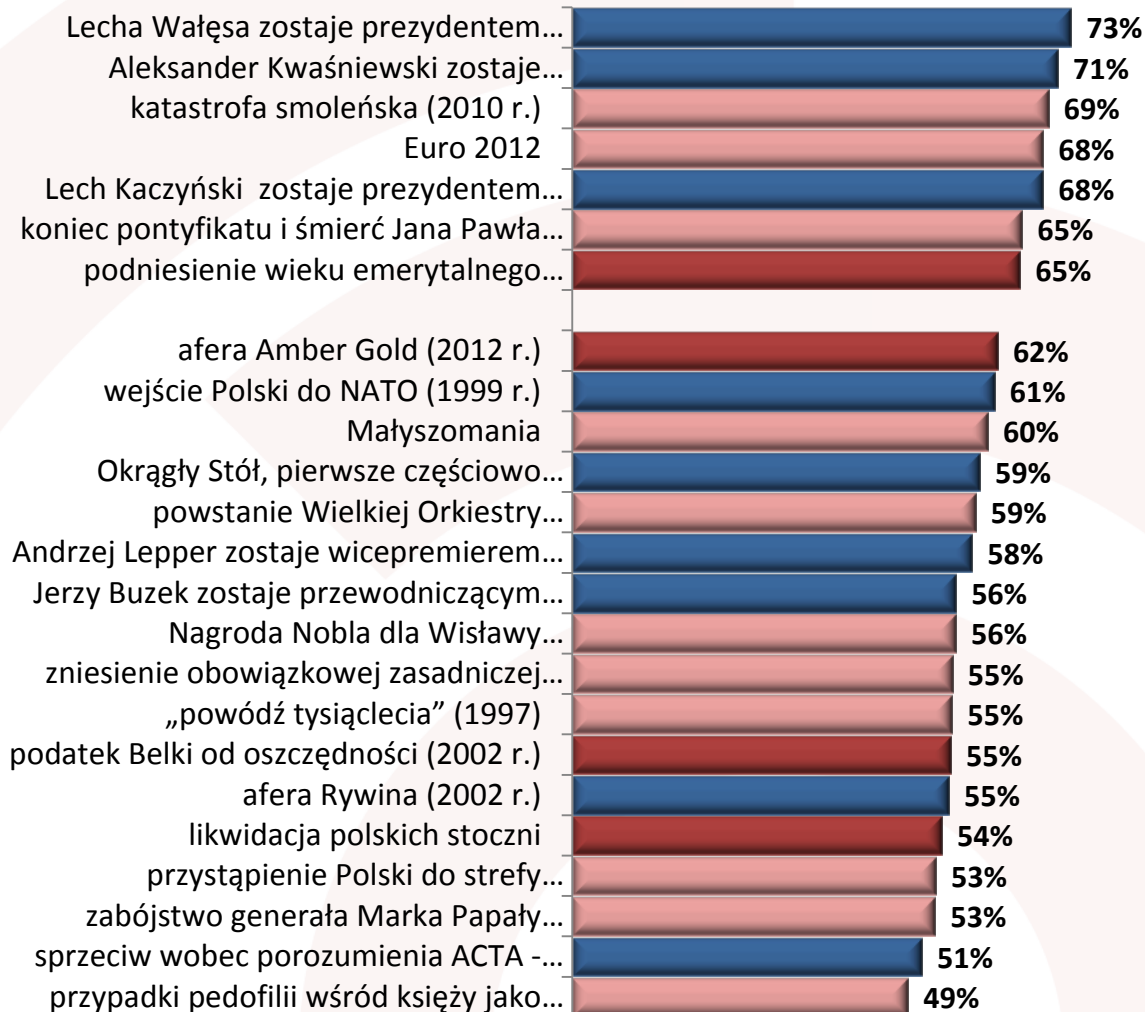
Pomiar został przeprowadzony w dniach 8 – 12 października 2014 roku metodą CAWI na ogólnopolskiej próbie Polaków liczącej N=1013 osób dobranych z panelu Ariadna. Próba losowo-kwotowa. Kwoty dobrane wg reprezentacji w populacji Polaków w wieku 18 lat i więcej dla płci, wieku, wykształcenia i wielkości miejscowości zamieszkania. Wyniki ważone do preferencji wyborczych wg sondażu przedwyborczego przeprowadzonego przez TNS Polska w dniach 5-9 września 2014 roku techniką wywiadów bezpośrednich wspomaganych komputerowo na ogólnopolskiej, reprezentatywnej próbie 970 mieszkańców Polski w wieku 18 i więcej lat. (3% estymowany maksymalny błąd szacunku dla prób losowych, przy założonym 95% współczynnika ufności)

Które wydarzenia są Ci znane choćby tylko ze słyszenia?

polityczne
gospodarcze
społeczne

Które wydarzenia były Twoim zdaniem najważniejsze?

Odpowiadający: wszyscy badani (n=1013)

Pomiar został przeprowadzony w dniach 8 – 12 października 2014 roku metodą CAWI na ogólnopolskiej próbie Polaków liczącej N=1013 osób dobranych z panelu Ariadna. Próba losowo-kwotowa. Kwoty dobrane wg reprezentacji w populacji Polaków w wieku 18 lat i więcej dla płci, wieku, wykształcenia i wielkości miejscowości zamieszkania. Wyniki ważone do preferencji wyborczych wg sondażu przedwyborczego przeprowadzonego przez TNS Polska w dniach 5-9 września 2014 roku techniką wywiadów bezpośrednich wspomaganych komputerowo na ogólnopolskiej, reprezentatywnej próbie 970 mieszkańców Polski w wieku 18 i więcej lat. (3% estymowany maksymalny błąd szacunku dla prób losowych, przy założonym 95% współczynniku ufności)

Nota metodologiczna

Raport prezentuje wyniki badania przeprowadzonego w dniach 8 – 12 października 2014 roku metodą CAWI na ogólnopolskiej próbie Polaków liczącej N=1013 osób dobranych z panelu Ariadna. Próba losowo-kwotowa. Kwoty dobrane wg reprezentacji w populacji Polaków w wieku 18 lat i więcej dla płci, wieku, wykształcenia i wielkości miejscowości .

Wyniki ważone do preferencji wyborczych wg sondażu przedwyborczego przeprowadzonego przez TNS Polska w dniach 5-9 września 2014 roku techniką wywiadów bezpośrednich wspomaganych komputerowo na ogólnopolskiej, reprezentatywnej próbie 970 mieszkańców Polski w wieku 18 i więcej lat. (3% estymowany maksymalny błąd szacunku dla prób losowych, przy założonym 95% współczynniku ufności)

Pomiar przeprowadzony na zlecenie Centrum Adama Smitha, www.smith.org.pl

Czy można zaufać

- 🏠 Ariadnie zaufali nie tylko firmy badawcze, mediomcy i marketerzy ale również naukowcy. Realizujemy nie tylko badania konsumenckie ale także badania eksperymentalne i sondaże z zachowaniem wszelkich rygorów niezbędnych dla pracy naukowej.
- 🏠 Na panelu **regularnie są prowadzone badania dla ośrodków naukowych** takich jak: Wydział Psychologii Uniwersytetu Warszawskiego, Instytut Studiów Społecznych, Instytut Psychologii Polskiej Akademii Nauk, Szkoła Wyższa Psychologii Społecznej, Instytut Psychologii Uniwersytetu Gdańskiego, Instytut Psychologii Uniwersytetu Jagiellońskiego, Centrum Badań Uprzedzeń, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Ośrodek Przetwarzania Informacji – Instytut Badawczy, Instytut Psychologii UMCS.

UNIWERSYTET
JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

POLSKA AKADEMIA NAUK

Szkoła Wyższa Psychologii Społecznej

OPI

OŚRODEK PRZETWARZANIA INFORMACJI

 ariadna
ogólnopolski panel badawczy

Nowoczesna platforma badań on-line dla:

- agencji badawczych • domów mediowych
- agencji reklamowych • marketerów
- dla wszystkich profesjonalistów

Sprawdź nas: www.panelariadna.pl

dr Tomasz Baran
tomasz.baran@panelariadna.pl
tel. 729 018 018